

Andrius Kubilius: argumentai dėl „w“ tolsta nuo teisinės logikos

LŽ IZINIOS.lt /Izinius/Lietuva/andrius-kubilius-argumentai-del-w-tolsta-nuo-teisines-logikos/243619

Romo Jurgaičio (LŽ) nuotrauka

Vienas Vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose įstatymo projekto autorių konservatorius Andrius Kubilius apgailestauja negalėsiąs šiandien būti Seime, kai šis projektas bus pateiktas. Priėmus 70 parlamentarų palaikomą siūlymą, asmenvardžiuose būtų galima rašyti q, x ir w.

A. Kubilius šiandien rytą išskrido į Lenkiją, į Katovicus, Jerzy Buzeko (buvusio Lenkijos premjero ir Europos Parlamento pirmininko) kvietimu dalyvauti 9-jame Europos ekonomikos kongrese, todėl savo pastebėjimus surašė savo paskyroje socialiniame tinkle Facebook. „Šiek tiek apmaudu, kad negalėsiu dalyvauti Gediminui Kirkilui pateikiant projektą, po kuriuo pasirašė per 70 Seimo narių, ir prie kurio parengimo teko man ir visai Seimo „Gegužės 3-ios“ grupei prisidėti. Tikiuosi, kad racionalumas įveiks emocijas“, – rašo A. Kubilius. Pasak jo, „emocijos liejasi laisvai ir argumentai prieš „W“ vis labiau tolsta nuo teisinės logikos“. „Nors mūsų projektą jo priešininkai kaltina antikonstitucingumu ir pasidavimu lenkų spaudimui, bet reikia atsiminti, kad: pirma, jis sprendžia ne lenkų, o lietuvių moterų, ištekėjusių už užsieniečių ir jų vaikų pavardžių rašymo problemą; antra, jis tiksliai įgyvendina Konstitucinio Teismo ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2014 metais suformuluotą konstitucinę doktriną, kad tais atvejais, kai lietuvės išteka už užsieniečių ir paima jų pavardes, kuriose yra „W, X, Q“, arba kai užsienietis, su tokia pavarde tampa Lietuvos piliečiu, jų ir jų vaikų originalios pavardės turi būti rašomos lietuviško paso pirmame puslapyje su visomis „W“; trečia, kad visi siūlymai rašyti tokias pavardes antrame ar šeštame paso puslapyje nebeatitinka 2014 metų Konstitucinio Teismo suformuluotos doktrinos dėl tokių pavardžių rašybos (tai pažymi ir Seimo Teisės departamentas)“, – rašo A. Kubilius.

Du asmenvardžių rašymo projektai Seimui turėtų būti pateikti šios dienos rytiniame posėdyje.

Vytautas Sinica: Andrius Kubilius klaidina visuomenę

„Andrius Kubilius savo komentare apie asmenvardžių rašymo projektus atvirai klaidina visuomenę. Pirma, projektas skirtas visų pirma Lietuvos lenkų bendruomenei ir nuolatos motyvuojamas gerų santykių su Lenkija

būtinybe, tarytum galėtų garantuoti santykių pagerėjimą. Akivaizdu, kas naudosis šiuo projektu: 200 000 Lietuvos lenkų tautinės bendrijos narių ar užsieniečiai ir jų šeimų nariai, kurie net su Europos žmogaus teisių fondo teisine pagalba per kelis metus dėl tokios problemos į teismus tėra kreipęsi 40 kartų [prisegamas fondo raštas]. Pastarųjų pavienių asmenų istorijomis yra tik prisidengiama lenkų politizuotam klausimui spręsti. Neatsitiktinai jų interesą teismuose gina lenkų įsteigta ir finansuojama organizacija (EŽTF).

Antra, projektas kaip tik neįgyvendina Konstitucinio Teismo ir VLKK nutarimo, o jį grubiai iškreipia, kalbininkų pasiūlytą siaurą išimtį paversdamas visuotine taisykle. Kalbos komisija nurodė, kad galima leisti nevalstybine kalba rašyti pilietybę gavusių užsieniečių, jų sutuoktinių ir vaikų vardus ir pavardes. Tuo tarpu A. Kubiliaus projekte ši teisė išplečiama žodžiais: „asmuo arba jo protėviai turėjo kitos šalies pilietybę“. Tokiu būdu vietoje dabar turinčių kitos šalies pilietybę, kaip numatė VLKK, atsiranda turėję anksčiau (tai visi gyvenę SSRS okupacijoje) ar tokių žmonių palikuonys (gali apimti ir nacistinę, ir Lenkijos okupaciją). Praktiškai tai reiškia, kad pagrindiniame paso puslapyje nevalstybine kalba galėtų rašyti absoliučiai bet kuris to norintis Lietuvos pilietis.

Tą patį pasakė ir Seimo teisės departamentas: „Tokios nuostatos neatitinka Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nurodytų oficialių išvadų, į kurias įstatymų leidėjas, anot Konstitucinio Teismo, negali neatsižvelgti“. Tai reiškia, kad A. Kubiliaus inicijuotas projektas prieštarauja Konstitucijai, nebent VLKK be priežasties išsižadėtų savo ankstesnių išvadų. Iš esmės tą patį savo išvadose pasakė ir Europos teisės departamentas: „Projekto 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos išimtys neatitinka VLKK siūlymų, nes, visų pirma, pagal Projektu siūlomą reglamentavimą galėtų susidaryti situacija, kai Lietuvos Respublikos piliečiams, net neturėjusiems kitos valstybės pilietybės, būtų leista asmenvardžius rašyti lotyniškais rašmenimis. [...] Toks reglamentavimas nepagrįstai išplėstų VLKK siūlomą išimtį“.

Trečia, siūlymai rašyti nevalstybine kalba papildomų įrašų puslapyje po 2014 m. KT išaiškinimo neprarado jokio teisinio pagrindo. Kadangi galimybė išimčiai sukurta tik užsieniečiams ir jų šeimoms, visiems likusiems asmenims (visų pirma klausimą keliantiems Lietuvos lenkų kalbių atstovams) galioja tas pats 2012 m. KT išaiškinimas, patvirtintas ir VLKK bei Lietuvių kalbos instituto išvadose TALKOS už valstybinę kalbą projektui pateiktose 2016 metais. Dar daugiau, tą patį teisinį pagrindą ir konstitucinę doktriną 2017–02–28 nutartimi patvirtino ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas. Tenka abejoti, ar įmanoma, kad trečią kadenciją įrašus nevalstybine kalba Lietuvos piliečių pasuose mėginantis įteisinti politikas nežinotų apie susijusį teisinį reguliavimą, teismų ir kalbos komisijos sprendimus bei europinę praktiką (jokia Vakarų šalis asmenvardžių pasuose nevalstybine kalba rašyti neleidžia). Lenkijai įsiteikti skirtą projektą siekiama įteisinti klaidinant visuomenę“.

DALINTIS:

SPAUSDINTI